

มลพิษทางเสียงจากอากาศยานกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา
ตามหลักพระพุทธศาสนา

Noise Pollution from Aircraft and Educational Environmental
Management According to Buddhist Principles

นัชพล คงพันธ์¹, เกศแก้ว คงคล้าย²

Natchaphon kongpan¹, Katekaw Kongklay²

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹,

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Buddhachinnaraj Buddhist college, Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹,

Buddhachinnaraj Buddhist college, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

E: mail: natchaphon951@gmail.com

Received: March 4, 2024

Revised: April 19, 2024

Accepted: April 23, 2024

บทคัดย่อ

การเดินทางโดยเครื่องบินเป็นสิ่งจำเป็นในการเดินทางไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว นิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือประชาชนทั่วไป อุบัติการณ์การบินก่อให้เกิดผลกระทบเกิดวิกฤติต่อสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน มลพิษทางเสียงส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของมนุษย์และยังส่งผลกระทบต่อวงจรและการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเพียงในห้องเรียนไม่จำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ การจัดการสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาทางหลักพระพุทธศาสนาว่าด้วย หลักสัพปาเย มนุษย์และสิ่งแวดล้อมภายนอกต่างสัมพันธ์และต้องปรับตัวเข้าหากันเพื่อความอยู่รอด ด้านกายภาพภายในห้องเรียนนอกห้องเรียน จัดให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เขียนขึ้นเพื่อให้เยาวชน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ศึกษา ได้แก่ 1) ผลกระทบจากมลภาวะทางเสียงของเครื่องบินในการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา และ 3) การจัดการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนให้มีความเป็นเลิศทางปัญญาที่มีชีวิตที่ดีงาม ต่อไป

คำสำคัญ: มลพิษทางเสียง, สิ่งแวดล้อม, หลักพระพุทธศาสนา

Abstract

Air travel is a necessary part of travel. Whether it is tourists, students, or the general public. The aviation industry has a critical impact on the environment as well. Noise pollution affects human physical and mental health and also affects the cycle and survival of living things in the ecosystem. Therefore, an environment conducive to learning is not limited to the classroom, not limited in terms of time and space. Managing the internal environment of educational institutions according to the principles of Buddhism regarding the principles of sappāya. Humans and the external environment are interrelated and must adapt to each other in order to survive. Physical aspects inside the classroom and outside the classroom Should be arranged appropriately and conducive to learning. Make learners enthusiastic This article is intended to be written for youth, students, and the general public to study, including 1) the effects of airplane noise pollution in teaching and learning, 2) managing the educational environment according to Buddhist principles, and 3) Organizing learning to make students happy in learning, have intellectual excellence, and have a good life.

Keyword: Noise pollution, environment, Buddhist principles

บทนำ

ปัญหาเรื่องเสียงจัดเป็นปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมประเภทหนึ่งทำให้ประสาทหูเสื่อมหรือพิการได้ มลพิษทางเสียงยังทำให้ความสุขในชีวิตลดลง เหตุของความรำคาญ ความเครียดเป็นเหตุสำคัญของความเจ็บป่วย เช่น โรคความดันโลหิตสูงโรคนอนไม่หลับโรคหัวใจ และยังมีผลต่ออาคารบ้านเรือนกระจกแตก หลังคาพัง ถือเป็นสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมประการหนึ่ง ซึ่งต้องได้รับการป้องกัน ควบคุม และการเยียวยาแก้ไข (สุชีลา ตุลยะเสถียร, 2544: 14) ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่สร้างที่พักอาศัยในบริเวณโดยรอบของท่าอากาศยานจากการที่มีเสียงที่เกิดจากอากาศยาน คือ เสียงขณะเครื่องบินขึ้น (Take – off Noise) เสียงขณะเครื่องบินลง (Landing Noise) และเสียงที่ขณะเครื่องบินอยู่ในอากาศ (Fly – over Noise) อย่างเป็นประจำต่อเนื่อง ล้วนก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ อีกมากมาย (กรมควบคุมมลพิษ (2549) สรุปได้ว่า มลพิษทางเสียงนับเป็นสิ่งที่ต้องระวัง หากเราอยู่ในที่มีมลพิษทางเสียงเป็นเวลานานจนทำให้เกิดปัญหากับการได้ยิน จะทำให้ประสิทธิภาพในการใช้ชีวิตของเราลดลง เป็นต้น

เมื่อกล่าวถึง คำว่า สิ่งแวดล้อมจะมีผู้เข้าใจกันไปถึงเรื่องของน้ำเน่า ควันและไอเสียจากรถยนต์หรือขยะมูลฝอย ฯลฯ แต่โดยความเป็นจริงแล้ว สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีความหมายและขอบเขตกว้างกว่านั้นมาก เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาในเรื่องของความสมดุลของธรรมชาติ มนุษย์เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมมากที่สุดเหตุที่มนุษย์ทำลายสิ่งแวดล้อมเกิดจากความเห็นแก่ตัวของมนุษย์โดยมุ่งที่ปัจจัย

ด้านวัตถุ คือเงินจึงทำให้เกิดการทำลายเพื่อหาสิ่งที่มาตอบสนองความต้องการของตนเอง (พระพรหมคุณาภรณ์, 2558: 48) ได้อธิบายไว้ว่า สภาพแวดล้อมธรรมชาติทางวัตถุ คือ ดิน น้ำ ลม และไฟ สภาวะทั้ง 4 ประเภทนี้ได้รวมตัวในสรีระมนุษย์ มนุษย์ได้ค้นหาพัฒนาศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสนองความอยากตลอดจนมีการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่แปรรูปเป็นผลิตผล การให้ความสำคัญธรรมชาติอย่างอิงอาศัย ทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่า รมณีสถาน สัปปายะ และธัมมามรณ เห็นว่าธรรมชาติทางวัตถุและสิ่งมีชีวิตสัมพันธ์กันทางตรงและทางอ้อมเพื่อดำรงอยู่ หลักคิดเกี่ยวกับคนอยู่กับธรรมชาติเชิงอิงอาศัยกันนี้ปรากฏอยู่ในหลายแหล่งที่มา เช่น อรรถวาลี เป็นต้น สิ่งแวดล้อม (Environmental) คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นต้น

องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัยทางเสียง มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญเป็นสิ่งที่ครูในปัจจุบันต้องสามารถดำเนินการให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550: 19) การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าเป็นการจัดสภาพของห้องเรียนทางด้านกายภาพ หรือการตกแต่งห้องเรียน โดยครูต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน (Pedagogy) และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2558: 3) กล่าวได้ว่า บรรยากาศทั้งในและนอกชั้นเรียนทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียน มีความกระตือรือร้นสนใจในสิ่งที่เรียน จูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต เป็นต้นบทความนี้มีวัตถุประสงค์เขียนขึ้นเพื่อให้เยาวชน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ศึกษา ได้แก่ 1) ผลกระทบจากมลภาวะทางเสียงของเครื่องปั้นในการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา และ 3) การจัดการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนให้มีความเป็นเลิศทางปัญญาในชีวิตที่ดีงาม ต่อไป

ผลกระทบจากมลภาวะทางเสียง

ความหมายของมลพิษทางเสียง คำว่า มลพิษทางเสียง (Noise Pollution) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีเสียงที่ไม่พึงประสงค์ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทำให้เกิดความเครียดมลพิษทางเสียงที่เกิดจากสแนมบีนเป็นอันตรายต่อสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ และคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ของประชาชนเสียงที่เป็นมลพิษประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ความดังของเสียง ระยะเวลาที่ได้รับฟังเสียง และความถี่ของเสียง (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541: 45) แหล่งกำเนิดของ

มลพิษทางเสียงอาจเป็นไปได้ตั้งแต่เสียงจากการจราจรบนถนน เสียงจากเครื่องบิน เสียงจากรถไฟ หรือโรงงานอุตสาหกรรม เสียงจากเพื่อนบ้านหรือห้องที่อยู่ติดกัน เป็นต้น

ผลกระทบจากมลพิษทางเสียง สุธีลา ตูลยะเสถียร (2544: 18) กล่าวว่า ผลกระทบที่เกิดจากมลพิษทางเสียงที่มนุษย์ได้รับฟังแล้วจะเกิดอันตราย ถึงแม้จะเป็นมลพิษทางเสียงที่เบาแต่อาจเป็นเสียงที่ไม่สบอารมณ์ก็มีผลเสียตามมาได้เหมือนกัน ผลเสียของมลพิษของเสียงส่งผลต่อสุขภาพของมนุษย์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า มลพิษทางเสียง หมายถึง การได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิต เช่น การทำให้เสียงดังหรือเกิดการสั่นสะเทือน ผลกระทบที่เห็นได้ชัดของมลพิษทางเสียง เสียงเหล่านั้นมักกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางลบ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่ต้องการพักผ่อนหรือต้องจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่งผลให้สมรรถภาพการได้ยินของผู้ที่กำลังเรียน เป็นต้น

การจัดการปัญหามลพิษทางเสียง

โดยทั่วไปแล้วการควบคุมเสียงตั้งแต่เริ่มแรกจะช่วยแก้ปัญหาของเสียงได้เป็นอย่างดี การแก้ปัญหา 3 หลัก ดังต่อไปนี้

1. การจำกัดระยะเวลาการบิน การจำกัดจำนวนเที่ยวบิน
2. วิธีการบิน และเส้นทางการบิน ทำให้เกิดเสียงดังน้อยที่สุดทั้งการเลือกเส้นทางการบิน และการนำเครื่องบินขึ้นลง
3. ตรวจวัดระดับเสียง สำหรับการติดตาม ตรวจสอบสถานการณ์คุณภาพเสียงโดยรอบท่าอากาศยาน และเพื่อใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับเสียงที่ได้ตรวจวัดระดับเสียงในชุมชนที่มาแหล่งกำเนิดเสียง (ศิริพันธุ์ ชูอินทร์, 2556: 11)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหามลพิษทางเสียงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในบริเวณโดยรอบท่าอากาศยานแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กำหนดวิธีการบินขึ้น บินลงของอากาศยาน และการตรวจสอบคุณภาพเสียงโดยรอบท่าอากาศยาน เป็นต้น

การจัดการสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา

การจัดการสิ่งแวดล้อมให้สำเร็จจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินงาน หลักการจัดการที่เหมาะสม ได้ตั้งมั่นกวีวิชาการหลายท่านได้ให้รายละเอียดไว้ดังนี้

หลักคิดว่าการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา การศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นและต้องแก้ไขปรับปรุง การศึกษาต้องกระทำตลอดชีวิต (สิกขาบท บทที่ต้องฝึก อบรม ศึกษา ใคร่ครวญสำรวมระวัง) อันเป็นกระบวนการพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยสิกขาบทเหล่านี้เป็นหนึ่งในมรรควิธี (หลักสูตร) ที่ครอบคลุมพัฒนาการของความเป็นมนุษย์นั้นคือความเจริญงอกงามทางศีล (ระดับบุคคลและสังคม) สมาธิ (อารมณ์ ความรู้สึก) และปัญญา

(วิจิตร ศรีสะอ้าน และคณะ, 2523: 121) สำนักงานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ (2544: 4) ได้อธิบายไว้ว่า สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ในการคุ้มครองส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติต่อเนื่อง ย่อมได้รับความคุ้มครอง และการจัดสิ่งแวดล้อมมีการนำไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ไว้ในมาตรา 79 ว่ารัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านอันได้แก่สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดีมีความปลอดภัยเห็นสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมนามธรรมเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ความรู้สึกที่ดี ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550: 19) ความผ่อนคลาย ธรรมชาติภายนอกมีผลต่ออารมณ์ สมาธิ ส่งเสริมปัจจัยต่อการแปรสภาพ ชัดเจน เรียนรู้ เป็นต้น กล่าวได้ว่า พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้กตัญญู คือ รู้คุณค่าของธรรมชาติ และมีกตเวทิตี คือ ตอบแทนคุณของธรรมชาติ ผู้ใดได้ประโยชน์จากธรรมชาติแล้วยังคิดทำลายธรรมชาติผู้นั้นเป็นคนทรยศต่อมิตร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา สภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมนามธรรมของสถานศึกษา เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ความผ่อนคลายธรรมชาติมีผลต่ออารมณ์ สมาธิ เป็นต้น

การจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา

สัปปายะเป็นหลักสัปปายะในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ความหมายของสัปปายะ คือ สภาวะสบาย สภาพที่เอื้อ เกื้อหนุน เหมาะ ช่วยให้มีความเป็นอยู่ดี ทำกิจกรรมหรือดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างผลดี เอื้อต่อการที่จะปฏิบัติ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2557: 286) ได้อธิบายไว้ว่า สัปปายะ เป็นคำที่พระพุทธเจ้าตรัสแก่เหล่าสาวก ถึงสถานที่ บุคคล ซึ่งเหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติตนเพื่อให้การบรรลุธรรมเป็นไปโดยไมยากลำบากนัก สัปปายะจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา คือ นิพพาน เป็นบรมสุข คือ สุขสูงสุด ก็พึงบรรลุได้ด้วยข้อปฏิบัติที่มีความสุข มิใช่บรรลุด้วยข้อปฏิบัติที่เป็นทุกข์ (หมายถึง ทุกรกิริยา, ไม่พึงสับสนกับ ทุกขาปฏิบัติ ซึ่งคำว่าทุกข์ในที่นั้น หมายถึง ปฏิบัติด้วยความยากลำบาก

การจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาตามหลักพุทธศาสนา ว่าด้วย หลักสัปปายะ มนุษย์และสิ่งแวดล้อมภายนอกต่างสัมพันธ์และต้องปรับตัวเข้าหากันเพื่อความอยู่รอดอย่างสมดุล เมื่อนำมาเชื่อมกับการจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษา จะได้ความหมายไปถึงสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี (วิ.ม. (ไทย) 4/201/220., วิ.ม. (ไทย) สิ่งแวดล้อมมีประโยชน์ก่อให้เกิดความเจริญ (อง.ติ

ก.อ. (ไทย) 34/461/72.) ความเหมาะสม (อง.ทุก. (ไทย) 20/102/343.) เป็นอุปการะ (อง.ฉก.อ. (ไทย) 36/295/586) และเป็นบริหารของชีวิต (ม.ม.อ. (ไทย) 1/191/397.)

พระพุทธโฆษาจารย์, (2554: 220) ได้อธิบายไว้ว่า สัปปายะ หมายถึง มีประโยชน์ ก่อให้เกิดความเจริญ (พระไตรปิฎกภาษาไทยเล่ม 20 ข้อ 22: 169) “สัปปายะ” ในคัมภีร์อรรถกถา หมายถึง มีประโยชน์ก่อให้เกิดความเจริญ เป็นธรรมที่มีอุปการะต่อการศึกษาและปฏิบัติ (พระไตรปิฎกภาษาไทยเล่ม 3 ข้อ 38: 179) และความหมาย “สัปปายะ” ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค หมายถึง ธรรมอันเป็นที่สบาย 7 อย่าง

จากความหมาย สบาย มีประโยชน์ เหมาะสม เป็นอุปการะและเป็นบริหารที่นำมากล่าวประโยชน์ได้นั้นว่า มีความสะดวกสบาย นี้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งที่เป็นรูปธรรมรวมที่เป็นกาย และนามธรรมรวมทั้งจิต หากโยงไปยังหลักความเป็นกลางไม่ตั้ง หรือหย่อนเกินไป (มัชฌิมา) ก็จะเป็นความผ่อนคลายของจิต ย่อมมีผลต่อการประกอบกิจกรรมหรือการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะความสงบของจิตต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้สบายมีความสมดุล (สัปปายะ) จึงเป็นเรื่องของการควบคุมและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตและปัจจัยภายนอก

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต, 2555: 810) ได้อธิบายไว้ว่า ที่อยู่อันเหมาะสมประกอบด้วย

1. ไม่ไกลนัก ไม่ใกล้นัก ไปมาสะดวก
2. กลางวันไม่พลุกพล่าน กลางคืนไม่อีกทึบ
3. ปราศจากการรบกวนของเหลือบยุง ลมแดด สัตว์เลื้อยคลาน
4. เมื่อพักอยู่ที่นี่ ไม่ขัดสนปัจจัยสี่

กล่าวสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุและนามธรรมให้สอดคล้องประสานกัน จัดการปรับและเสริมให้มีความเหมาะสม เป็นอุปการะ เป็นบริหาร มีประโยชน์ และเกื้อกูลกัน เป็นต้น

หลักสัปปายะ

หลักสัปปายะ 4 ประการ ประกอบไปด้วย

1. อาวาสสัปปายะ มีที่พักอาศัยสะดวก ที่อยู่เหมาะสม บรรยากาศดี
2. บุคคลสัปปายะ มีบุคคลแวดล้อมที่เหมาะสม ที่เกี่ยวข้องทำให้สบายใจ
3. อาหารสัปปายะ บริโภคอาหารที่พอเหมาะ มีอาหารการบริโภคสะดวก
4. ธรรมสัปปายะ มีการประพฤติธรรมทำให้สะดวกสบายแก่การปฏิบัติธรรม

สภาพแวดล้อมช่วยให้อารมณ์ดี สนทนากันแต่เรื่องธรรมะ พุดแล้วสบายใจ

สัปปายะ 7 ประกอบไปด้วยสิ่งที่สบาย ได้แก่

1. อาวาสสัปปายะ หมายถึง ที่อยู่ซึ่งเหมาะสม เช่น ไม่พลุกพล่านจนแฉะการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน

2. โศจรสัปปายะ หมายถึง อาหาร ที่เที่ยวบิณฑบาตที่เหมาะสม เช่น มีหมู่บ้าน หรือชุมชน ที่มีอาหารบริบูรณ์อยู่ไม่ไกลไม่ไกลเกินไป
 3. ภัตสัปปายะ หมายถึง การพูดคุยที่เหมาะสม
 4. บุคคลสัปปายะ หมายถึง บุคคลที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น มีท่านผู้ทรงคุณธรรม ทรงภูมิปัญญาเป็นที่ปรึกษาเหมาะใจ
 5. โกชนสัปปายะ หมายถึง อาหารที่เหมาะสม เช่น ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ ฉ้นไม่ยาก
 6. อุตุสัปปายะ หมายถึง ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ไม่หนาวเกินไป ไม่ร้อนเกินไป
 7. อิริยาปถสัปปายะ หมายถึง อิริยาบถที่เหมาะสม เช่น บางคนถูกกับกิจกรรม บางคนถูกกับนั่ง ตลอดจนมีการเคลื่อนไหวที่พอดี (พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย.(2539)
- กล่าวโดยสรุปได้ว่า สัปปายะ คือ ความอยู่ดี กินดี มีความสุข ทั้งทางร่างกาย จิตใจ มีความอบอุ่น อยู่ในแวดล้อมที่ดี ตามหลักของพระพุทธศาสนา

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน

การเรียนรู้ที่มีความสุขจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางในการเรียนรู้ได้โดยง่าย ผู้สอนจะดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตาม ประสบการณ์ ตลอดจนยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะนำเสนอให้ผู้เรียนเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้เรียนเป็นหลัก

กมล โพธิเย็น, (2559: 122) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความสุขของผู้เรียนเป็นหลักว่า จะต้องมียุทธวิธีอย่างไรที่จะจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนอง “ความสุข” ในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อันจะทำให้ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้ ดังที่ กิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ ได้ร่วมกันสร้างทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขขึ้นจากแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ประการ คือ

1. แก่นแท้ของการจัดการเรียนรู้คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่และทุกเวลาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
 3. ความศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดของการเรียนรู้เป็นระบบ
 4. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีจากการที่ได้สัมผัสและการมีปฏิสัมพันธ์ และ
 5. สาระที่สมคูลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี
- ซึ่งแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการจัดการเรียนรู้ (กิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ. (2540: 7) ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) มีแนวคิดหลักการ คือ การให้เด็กได้รู้จักแสวงหาความรู้จนเกิดเป็นทักษะ และมีประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุขโดยให้โรงเรียนเป็นแหล่งค้นพบที่เด็ก

สามารถทำการค้นพบสิ่งมหัศจรรย์ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ตลอดจนอยู่ใกล้ครูผู้สอนให้มากที่สุด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนสะท้อนออกมาให้เห็นว่า ผู้เรียนเกิดความสุข หรือมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน ตื่นเต้น พร้อมให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดขึ้น เป็นต้น

สรุป

ปัญหาเรื่องเสียงจัดเป็นปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมประเภทหนึ่งทำให้ประสาทหูเสื่อมหรือพิการได้ มลพิษทางเสียงยังทำให้ความสุขในชีวิตลดลง มลพิษทางเสียงส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของมนุษย์และยังส่งผลกระทบต่อวงจรและการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ การจัดการสภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาทางหลักพระพุทธศาสนาว่าด้วย หลักสัปปายะ มนุษย์และสิ่งแวดล้อมภายนอกต่างสัมพันธ์และต้องปรับตัวเข้าหากันเพื่อความอยู่รอด ทางพระพุทธศาสนายังกล่าวอีกว่า รมณีสถาน สัปปายะ และธัมมมารมณฺ์ เห็นว่า ธรรมชาติทางวัตถุและสิ่งมีชีวิตสัมพันธ์กันทางตรงและทางอ้อมเพื่อดำรงอยู่ หลักคิดเกี่ยวกับคนอยู่กับธรรมชาติเชิงอิงอาศัยกัน การบริหารจัดการชั้นเรียน โดยส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า คือ การจัดสภาพของห้องเรียนทางด้านกายภาพ แท้จริงแล้วปัญหามลพิษทางเสียงควรจัดการแก้ไขปัญหาไปพร้อมกันในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดีมีความปลอดภัยเห็นสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรมเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกที่ดี ความผ่อนคลาย ธรรมชาติภายนอกมีผลต่ออารมณ์ สมาธิ ส่งเสริมปัจจัยต่อการแปรสภาพ ชัดเจน เรียนรู้ และการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางในการเรียนรู้ได้โดยง่าย ผู้สอนจะดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตาม ประสพการณ์ ตลอดจนยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะนำเสนอสู่ผู้เรียนเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล โพธิ์เย็น. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 13(2), 121-131.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2549). *คุณภาพอากาศและเสียง*. เข้าถึงได้จาก. <http://www.pcd.go.th> สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567.
- กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ. (2540). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. *วารสารครุศาสตร์*, 26(1), 7-22.
- ทวีวงศ์ ศรีบุรี. (2541). *EIA การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร : มายด์พับลิชชิง.
- ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. (2550). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองนครนายก*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พระไตรปิฎกภาษาไทย.(2539). ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2555). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงขยาย. พิมพ์ครั้งที่ 32, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พลีธัมม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2557). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (พิมพ์ครั้งที่ 27). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพุทฺธโชสชาจารย์. แปลและเรียบเรียงโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). (2554). คัมภีร์วิสุทธิมรรค. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้. 1(2), 3-14.
- วิจิตร ศรีสะอ้าน และคณะ. (2523). หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- คิวพันธ์ ชูอินทร์. (2556). ความรู้เบื้องต้นด้านมลพิษทางเสียง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โครงการพัฒนาการเรียนการสอนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ. (2544). สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. ยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ.
- สุธิลา ตูลยะเสถียร และคณะ. (2544). มลพิษสิ่งแวดล้อม (ปัญหาสังคมไทย). กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น.